

BARNKONVENTIONSPILOTER 2020

Slutrapport 2020

**Det är ett jobb med mycket omväxling.
Man får jobba med det man vill/saker som
intresserar en.
Man lär sig JÄTTEMYCKET.
Man kommer jättenära alla i gruppen eftersom
man samarbetar i många projekt.
Man lär sig att planera på ett bra sätt, vilket är en
stor fördel i framtiden.
Jobbet är välorganiserat, cheferna är jättenoga
med att allt ska kännas bra, lön, tid o.s.v. Det
känns tryggt!**

-Barnkonventionspilot 2020

Barnkonventionspiloter 2020

För sjunde året i rad erbjöd Rädda Barnen på Åland sex stycken sommarjobb för ungdomar mellan 14–17 år. Vi fokuserade på ungas möjligheter att påverka samhället och att stärka ungas delaktighet i kommuner och på Åland.

Marknadsföring:

Rekryteringen av sommarjobbare inleddes i januari 2020 med annonser i sociala medier, på föreningens hemsida och hos AMS. Under januari och februari pratade vi om sommarjobbet på skolbesök på Sjöfartsgymnasiet, Ålands lyceum, Godby Högstadieskola, Strandnäs högstadieskola, Ålands Folkhögskola, Kyrkby Högstadieskola och Ålands yrkesgymnasium. Information om sommarjobbet och erfarenheter från barnkonventionspiloter 2019 delades i Rädda Barnens sociala medier under hela rekryteringsperiod.

Rekryteringsworkshop:

Den 29 februari och den 1 mars ordnade vi två utbildningstillfällen och rekryteringsträffar där totalt 56 ungdomar mellan 14-17 år medverkade. Aktiviteterna och övningarna leddes av Rädda Barnens unga utbildare Alma Ölander, Siri Moberg och Julia Byholm, med hjälp av Barnkonventionsansvarig Jonna Varsa, Barnens Internet Tanja Rönnberg och på lördag också av verksamhetsledare Lotta Angergård. Under workshopen fick deltagarna information om Rädda Barnen, barns rättigheter och sommarjobbet. Vi hade många viktiga diskussioner kring hur de unga upplever sina möjligheter att påverka samhället och hur de lättare skulle kunna involveras i de beslut som rör dem i skolan, hemkommunen och samhället i stort. Materialet och idéer från rekryteringsworkshop har Rädda Barnen spridit efter workshopen till olika beslutsfattare.

I utvärderingen skrev många deltagare att de hade lärt sig mycket om barnkonventionen och barns rättigheter. Många deltagare gillade diskussioner i smågrupper samt praktiska övningar och möjligheten att lära på det sättet.

Jag har lärt mig att min röst räknas och jag kan använda det för goda saker.

-Deltagare,
rekryteringsworkshop

Jag har lärt mig massor av intressanta saker genom att diskutera.

-Deltagare,
rekryteringsworkshop

Rekryteringsprocess:

I år fick vi 82 ansökningar till sommarjobben. Rekryteringsgruppen bestod av Barnkonventionsansvarig Jonna Varsa, ansvarig för Barnens internet Tanja Rönnerberg och Vik verksamhetsledare Lotta Angergård. Alla ungdomar som erbjöds jobb tackade ja. Barnkonventionspiloterna 2020 var Ioana Idor, Jiasha Carlsson, Lukas Palén, Noel Grönlund, Nova Holmberg och Samuel Dreyer. De anställdes för tiden 8.6-3.7.2019 på 80 % med en lön om 1 170 euro.

Planering av programmet

Planeringen av programmet började samtidigt som planeringen för rekryteringen. Vi ville behålla vissa delar från tidigare åren men också lämna utrymme för årets piloters egna intressen.

Coronapandemin gjorde planeringen mycket svårare än vanligtvis. Handledare Tanja Rönnerberg hade innan arbetet startade varit i kontakt med alla som erbjödits sommarjobb för att kontrollera möjligheten att utföra arbetet på distans och samtidigt ha personliga samtal där kommande arbetstagare fick chans att ställa frågor gällande eventuell oro och sedan bekräfta om de vill ha jobbet trots rådande omständigheter. Handledaren hade sedan kontakt med en vårdnadshavare till varje blivande barnkonventionspilot för att ge dem möjlighet att ställa frågor och knyta kontakt till oss. Samtliga tackade ja till jobbet och de vårdnadshavare som handledaren var i kontakt med var alla mycket positiva till att vi kunde erbjuda ungdomarna jobb.

Inför sommarjobbet ordnades en online träff på Zoom den 15 maj där de blivande piloterna fick information om arbetets innehåll och tyngdpunkter samt möjlighet att lära känna varandra och uttrycka sina åsikter om vilka möjliga arbetsprojekt de var speciellt intresserade av. Många i gruppen uttryckte att de var preliminärt mest intresserade av att jobba i samarbete med åländska kommuner och att skriva en rapport till FN om hur barn och unga har det på Åland.

Arbetet

År 2020 jobbade barnkonventionspiloterna igen med väldigt många olika projekt. En del av programmet var planerat på förhand, men mest hade piloterna möjligheten att själva skapa sina arbetsprojekt enligt eget intresse. Vi var hela tiden förberedda att anpassa våra planer enligt covid19-situationen på Åland.

Under sommaren har piloterna t.ex utbildat politiker och andra vuxna, pratat i radion, varit med i tidningarna och ordnat aktiviteter om barns rättigheter för ungdomar. Som slutkläm på jobbet har de skrivit en rapport till FN om hur barn och unga har det på Åland och hur Åland kan bli bättre på att följa barns rättigheter.

Utbildning för barnkonventionspiloter

I början av sommarjobbet fick barnkonventionspiloterna utbildning om Rädda Barnen som organisation som leddes av verksamhetsledare Lotta Angergård. Lina Nordqvist, kansliansvarig, informerade om Rädda Barnens medlemskampanj och bjöd in barnkonventionspiloterna att vara aktiva i den. Alla piloter fick information om särskilda hygienregler med tanke på Covid-19 både muntligt och skriftligt. Denna information upprepades löpande under sommaren.

En extern föreläsare bjöds också in och Sofia Enholm från nätverket Bärkraft.ax berättade om nätverket och planer för att involvera ungdomar mer aktivt i arbetet med utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Piloterna besökte Ålands ombudsmannamyndighet och under besöket fick de information om barnombudsmannens arbete och aktuella barnrättsfrågor, berättade om olika projekt som barnkonventionspiloterna jobbar med under sommaren och hade bra diskussioner om hur bra Åland är på att följa olika rättigheter i barnkonventionen.

Ungas möjligheter att påverka samhället

Piloterna hade uttryckt intresse för att samarbeta med kommunerna kring ungas delaktighet. Rädda Barnen kontaktade Lemlands kommun som var intresserad av samarbete med piloterna. Den andra dagen på jobbet fick piloterna chansen att delta i ett kommunfullmäktigemöte i Lemland, där de fick information om hur en kommun fungerar och fick hålla en övning om barnens rättigheter för politiker.

Efter det planerade piloterna en 2-timmars workshop för tjänstemän i Lemlands kommun för att tillsammans planera hur kommunen kan bli bättre på att skapa delaktighet för barn och unga. Mer information om workshopen och processen finns i en rapport som piloterna har skrivit på Rädda Barnens hemsida: <https://raddabarnen.ax/barns-delaktighet-i-kommuner-ett-exempel/>. Radiointervjun om det lyckade samarbete med Lemlands kommun kan höras på Ålands Radios hemsida: <https://alandsradio.ax/gomorrn/lyckat-samarbete-mellan-barnkonventionspiloterna-och-lemland>

Jag blev påmind om barns viktiga rättigheter generellt och hur vi som kommun kan jobba på att bli bättre på att bjuda in barn och unga för att vara delaktiga.

Jag lärde mig även att alla artiklar i barnkonventionen är lika viktiga och att det är vårt ansvar att se till att vi följer alla artiklar, inte bara de "grundläggande" om skydd mot våld m.m.

-Personal, Lemlands kommun

"Alla i kommunen borde bli utbildade av ungdomar!"

"Det här nog var den bästa och mest givande workshop jag någonsin varit med på."

-Personal, Lemlands kommun

Under sista veckan på jobbet ordnade piloterna ett ungdomskaffe om distansundervisning. Piloterna planerade och ledde programmet. De bjöd in ungdomar för att diskutera hur de upplevde distansundervisningen under våren 2020 samt tillsammans arbeta fram rekommendationer gällande distansundervisningen till politiker. Piloterna bjöd in politiker från varje parti samt utbildningsministern för att höra ungas åsikter om frågan som var aktuellt just då i form av ett nytt lagförslag gällande distansundervisningen. Efter ungdomskaffet gav piloterna intervjuer till båda lokaltidningar. Artikeln i Nya Åland kan läsas här: <https://www.nyan.ax/nyheter/det-har-varit-suverant/>.

"Tack, jag uppskattar verkligen initiativet och fick veta mycket som kommer att stöda min argumentation i utskottets fortsatta arbete på ämnet!"

"Tack för bra initiativ och genomtänkt arrangemang."

"Ett mycket bra sätt att diskutera olika frågor."

-Vuxna deltagare p ungdomskaffe om distansundervisning

Barnkonventionspiloterna besökte lagtinget och blev tagna på en rundtur i byggnaden, fick sitta ner och diskutera med tre politiker om distansundervisning och andra aktuella frågor, samt lyssnade en stund på plenum där lagtingsledamöterna diskuterade distansundervisningen. En ledamot även lyfte fram punkterna från diskussionen med piloterna under plenum.

Två av piloterna deltog också på en workshop gällande utvecklingen av en tomt i Mariehamns centrum.

Sprida information om barnkonventionen

Under år 2020-2021 kommer Rädda Barnen på Åland att koordinera processen med att ta fram en första egen alternativ rapport från Åland till FN:s barnrättskommitté om hur det ser ut för barn på Åland idag. Det finns en möjlighet för barn och unga att skicka in sina egna rapporter till barnrättskommittén och barnkonventionspiloterna ville ta fram en egen rapport om hur barn och unga har det på Åland. Information från olika projekt som piloterna har jobbat med under sommaren kommer med i rapporten till FN och piloterna gjorde också intervjuer i stan och förberedde en enkät för åländska barn och ungdomar om t.ex. hur bra de känner till sina rättigheter. Tanken är att enkäten sprids under hösten.

Piloterna ordnade också ett ungdomskaffe för inflyttade ungdomar. Ungdomar från olika länder deltog och diskuterade t.ex. om hur det är att bo på Åland, hur deras rättigheter följs och hur det är för inflyttade ungdomar i skolan. Det var viktiga diskussioner och i slutet konstaterade deltagare att de vill ha mera aktiviteter just för inflyttade barn och unga. Efter ungdomskaffet hade piloterna ett möte med integrationsprojektet En Säker Hamn där de delade information och viktiga punkter som hade kommit fram under ungdomskaffe för inflyttade. Materialet från ungdomskaffet för inflyttade är också med i ungas rapport till FN:s barnrättskommitté.

Barnkonventionspiloterna Noel, Jiasha och Iona planerade och utförde aktiviteter och övningar om barns rättigheter på DUVs läger på Lottenberg. Det var speciellt intressant för dessa barnkonventionspiloter att lära sig om och lära ut om barns rättigheter för denna målgrupp, något de önskade redan från start.

Rädda Barnen och Fältarna på Åland har under det senaste året arbetat med projektet #prataomporr med målet att barn och unga ska kunna växa upp i en trygg och säker miljö fri från pornografi och våld. Projektet vill att fler vuxna och unga ska få information om den höga grad våld som visas i pornografiskt material och hur det påverkar barn samt hur i stor omfattning barn kommer i kontakt med skadligt material. Under sommaren deltog barnkonventionspiloterna i arbete genom att medverka i Steel Fms program "Vakna med Steel" som är ett samarbete mellan Steel Fm och nätverket Bärkraft. Temat var social hållbarhet och barnkonventionspiloterna kom fram med ett flertal tips till vuxna samt skolan för att barn ska kunna känna sig trygga online.

Två av piloterna valde att göra ett projekt som handlade om rättigheter för barn med separerade föräldrar. De ville uppmärksamma ämnet eftersom de såg en brist på information till och samtal med barn till separerade föräldrar på Åland. De har jobbat tillsammans med Janina Björni, verksamhetsansvarig inom barnskyddets område. De skrev ner information och punkter till en broschyr som riktar sig till barn med separerade föräldrar. Med broschyren vill de visa andra barn att de inte är ensamma och att allt ordnar sig. Planen är

att personalen på Rädda Barnen förverkligar det fysiska materialet (broschyren) och sedan sprider den i miljöer där barn finns efter sommaren.

Utöver en broschyr har de gjort en google enkät som riktar sig till barn med separerade föräldrar. Enkäten handlar bland annat om hur föräldrarnas separation har påverkat barns mående, barns uppfattning om föräldrarnas förmåga att samarbeta samt tankar om pengar och ekonomi och om någon vuxen har pratat med barnet om separationen. Enkäten har ännu inte spridits men personalen planerar att sprida den i våra sociala medier men även till professionella som arbetar med barn som lever med separerade föräldrar. Slutligen valde piloterna att berätta om projektet i barnens rapport till FN.

Piloterna också skapade en affisch om barns rätt att uttrycka sina åsikter och de punkter som vuxna ska följa när de frågar barn om sina åsikter. Affischen delades ut som en present till de olika aktörer som piloterna träffade under sommaren.

LYSSNA PÅ OSS BARN!!!

Dessa punkter måste ni vuxna följa när ni pratar med oss barn, enligt FN:s Barnrättskommitté:

- Berätta för oss att vi har rätt till att säga vad vi tycker!
- Tvinga inte oss att säga vad vi tycker!
- Respektera våra åsikter!
- Ge oss frågor som är viktiga och relevanta för oss!
- Anpassa stället vi är på och sättet vi jobbar på så att det passar oss!
- Låt alla barn få vara med och delta! Vi är alla olika.
- Se till att vuxna är kompetenta på att lyssna på oss!
- Tänk först och främst på vår säkerhet! Utsätts vi för en risk genom att uttrycka våra åsikter?
- Ge oss besked om hur våra åsikter har tolkats och använts!

Rädda Barnen
Åland

Utvärdering

Då piloterna hade jobbat 2 veckor, halva tiden, erbjöds de utvecklingssamtal. Under samtalen diskuterades arbetsklimatet, hur det går att jobba i grupp, arbetstider, om handledningen varit tillräcklig. Enskilda utvärderingssamtal hölls också på sista dagen på jobbet. Appen Trello användes för schema samt utvärdering av olika projekt och besök.

Sammantaget tyckte Barnkonventionspiloterna att jobbet var roligt, intressant och väldigt lärorikt. Arbetet i gruppen har fungerat bra enligt piloterna och handledare. Många tyckte att i början fick piloterna mycket information och det blev även lite långtråkigt ibland under

första veckan, men de tänkte ändå att all information var viktigt. Då vi utvärderade första veckan önskade piloterna att vi kunde röra oss mer för att hålla energin. Piloterna önskade också tydligare instruktioner på olika uppgifter från handledare.

Från handledarnas synvinkel gick sommaren väldigt bra. Handledarna hade vana av att leda projekt ihop. Arbetsmetoderna var bekanta vilket gjorde att det praktiska arbetet löpte smidigt och mer fokus kunde läggas på handledning. I år hade vi också mycket fokus på att säkerställa att alla hela tiden förstår syftet med olika projekt som vi jobbar med. Nästa år kan det ändå vara bra att ha lite färre projekt och lite mer luft i programmet.

En film som visar de olika projekt som piloterna jobbade med under sommaren 2020 finns på Rädda Barnen på Ålands Youtube-kanal: <https://youtu.be/c9H5SMIRj4>

Slututvärdering från barnkonventionspiloterna 2020

Vad har jag lärt mig som barnkonventionspilot?

"Mycket om barnkonventionen och att jag kan va bra på att samarbeta"

"Massor mer om barnkonventionen och våra rättigheter! Att ta stort ansvar."

"Lärt mig massor om barnkonventionen"

"Mycket om barnkonventionen, man lär sig knappt någonting i skolan. Bara allmänna saker om vad som är rätt och fel."

"Om barnkonventionen och barns rättigheter"

"Typ allt om barnkonventionen"

Vad var det bästa med sommarjobbet?

"Det bästa var att lära sig om barnkonventionen och att få chansen att träffa nya personer, samt informera andra om barnkonventionen"

"Att få jobba med så viktiga och roliga saker!"

"Att få träffa alla nya människor. Att få lära mig om så mycket viktigt och få visa att jag kan massor genom att lära det till flera. Alla projekt har varit roliga för att vi har fått välja själv vad vi vill 💕"

"Att få information om barns rättigheter och lära känna personer"

"Träffa nya personer och lära sig många nya saker !!!"

"Allt, okej nejmen asså kanske att lära känna alla och att få utföra alla arbeten."

Vad kan förbättras?

”Det finns inget enligt mig, allt är bra som det är. Dock kanske man skulle kunna ha lite mellanrum mellan skolavslutningen och början på sommarjobbet för jag var ganska trött i början.”

”Kanske bättre förklaringar på saker, men det blev lättare att förstå för varje gång :)”

”Inte mycket. Måste jag komma på något så skulle man kunna vänta med att ha möten med andra aktörer där man mestadels lyssnar tills efter "infodagarna" i början. Jag tänker på bärkraftsmötet där jag inte tror att någon var riktigt maximalt fokuserad”

Varför borde en söka jobbet som Barnkonventionspilot?

“Det är ett jobb med mycket omväxling.

Man får jobba med det man vill/saker som intresserar en.

Man lär sig JÄTTEMYCKET.

Man kommer jättenära alla i gruppen eftersom man samarbetar i många projekt.

Man lär sig att planera på ett bra sätt, vilket är en stor fördel i framtiden.

Jobbet är välorganiserat, cheferna är jättenoga med att allt ska kännas bra, lön, tid o.s.v. Det känns tryggt!”

“ Man lär sig jätte mycket

Det är ett jobb där man gillar, det är inte nånting svårt eller stressigt

Du träffar nya personer och får nya vänner och kontakter”

“ För att man lär sig mycket. Du får välja vad du vill jobba med inom detta jobb. Har sin egna charm som inget annat jobb har att erbjuda. En upplevelse du ej kommer glömma.”

“1. Du lär dig mycket

2. Du får rutiner

3. Du får ett unikt jobb som är skit roligt”

“ För att du lär dig sjukt mycket! Bla lär du dig om vad du har rätt till.

För att du inte kommer ångra det. Dehär sommarjobbet är inte likt något annat och du får göra så mycket kull!

Du får jobba med det du vill, något du vill ändra på/lära dig mer om

För att dina handledare är grymma och du kommer verkligen trivas 🍌”

”1. För att du SKA

2. För det är BÄST

3. För att du vill jobba med viktiga saker

4. För att du vill göra skillnad”